

DJUPVIK GÅRD - KÅFJORD I LYNGEN

«Hvert menneske har sin tid her på jorden. Mennesket lever og elsker og ler. Det bearbejder marken og kaller den sin. Etter en tid er mennesket borte, men marken består»

«Det et menneske sår skal det også høste»

«Each man of the land comes and has his time. He lives, and loves and laughs, and walks the land, and calls it is his. After a time, one way or another, the man leaves. The land reminds»

Hentet fra MAN OF THE LAND av Dorothy Darling Wagner, skrevet 1978

INNHALDET I DETTE DOKUMENTET ER FØLGENDE:

BILDER AV GAMMELGÅRDEN – SETT FRA LINGENFJORDEN VEST OG SETT FRA ØST

BILDE AV «GÅRDEN DJUPVIK» bygget av Paul Olsen - med flere av barna fra 2. ekteskap med Johanna Nilsdtr. Se vedlegg med navn.

Beskrivelse av Gammelgården fra Nord Troms Museum, kilde: Laila Paulsen/Nord Troms Museum

PAUL OLSEN DJUPVIK PORTRETT med utskrift av kirkebok for Vågå og Sel i Gudbrandsdalen

PORTRETT ANNE PAULSDTR. hans mor, kalt Anne Tulutta, fra Tullut i Sel til gården Djupvik, med kår.

PORTRETT JOHANNA NILSDTR. Paul Olsens andre kone. Eier av gården fra 1893 til 1921. Se historie.

PORTRETT AV PAUL MARIUS PAULSEN (31.1.1890-)– sønn av Paul Olsen og Johanna Nilsdtr. Eier av gården.

BILDE AV LAILA PAULSEN DJUPVIK datter av Paul Marius Paulsen og eier av gården. (Se Nekrolog på min nettside.)

Siden fulgte eiere Steinar Gaare (nevø av Laila) og nåværende eier Odd Gaare (hans sønn).

GÅRDSHISTORIE –

avskrift fra Bygdebok for Lyngen, Gårdshistorie side 101 med tillegg av meg 1992. Samt en kopi av side 102 Gårdshistorie for Lyngen som viser overdragelse og deling av gården.

Det er også gårdshistorie om dagligliv i historien om THORINE HANSDTR. Se link.

(Som tillegg følger en enkel oversikt over Eilert Carlsens slekt i Djupvik, siden gården ble delt med Eilert Carlsen og hans kone Rønnog Olsdtr., Paul Olsens søster. Det viser seg at det var INGEN TILFELDIGHET at Eilert hadde kjennskap til Djupvik, som vi trodde først. Familien reiste mellom Tranø, Lenvik og Djupvik i Troms! Hans farmor Ragnhild Knutsdtr. døde i Djupvik 1806. De var jo fiskere av yrke og sjøen var hovedveien. Det kan også leses i Pedersen, Paulsen, Ellertson-Mortenson genealogical table. På min webside www.korseberg.com. Det er også Djupvik historie.

Under følger også bilde av Anne Karine Eilertsdtr. Og hennes mann Ole Mortenson eier av Hammervold under br.nr.3)

UTSKRIFTER AV PANTEBOK FOR LINGEN TINGLAG - OVERDRAGELSER

DIVERSE FOLKETELLINGER – samt lister over døde i avgrenset tid 1863-1878

KONTRAKTER:

KOPI AV HUSMANNSKONTRAKT MELLOM:

Nils Johannesen Okkala (Aokala) og Simon Olsen – gården Bakkenes br.nr.2

som fortsatte å gjelde for Paul Olsen, Djupvik. Kontrakt 1890 med opphør da Paul Olsen døde 1892.
KILDE: Inge Salamonsen

HUSMANNSPLASSEN BAKKENES bilde. Delt fra br.nr.1 og fikk br.nr. 2. Solgt fra Paul Olsen til Nils Johannesen Aokala. Kjøpekontrakt 1883. side 103 Gårdshistorie for Lyngen.

LEIEKONTRAKT MELLOM TELEGRAFVERKET OG PAUL OLSEN DJUPVIK 1890 MED SKRIV TIL OPPHØR 1895.

PAUL OLSENS TESTAMENTE

skrevet med påholden penn, bevitnet 7. januar 1892 og han døde 18. februar 1892. Derfor mpp – «med påholden penn». Bevitnet av A.V. Kiil, Rasmus Berg og Johanne Nilsen (Pauls kone).

Jeg nevner i enkelt utdrag at Paul Olsen og hans kone Johanna ønsket at gården skulle deles mellom sønnene Nils Kristian og Olaf Mandrup Paulsen. Likedan at sønnen Paul Marius skulle få husmannsplassen «Odden». Det gikk ikke slik. Paul Marius ble værende på gården Djupvik, skjøte 1921. Nils Kristian ble ved en del - Solheim br.nr.7, overdratt/solgt fra Iver Olai Paulsen 1902. Iver O. fikk skilt ut eiendommen fra Djupvik br.nr. 1 fra Paul Olsens enke i 1893. (et år etter Paul Olsen døde). Han drev handel og poståpneri, filial under Johs. H. Giæver, Havnes. Se Iver Olais historie i ETTERKOMMERE ETTER THORINE HANSDTR. Når det gjelder Olaf Mandrup, emigrerte han 1903 til Wisconsin. Han kom ikke tilbake til Norge og det kan se ut til at han ikke fikk sin arv, som ble utbetalt til arvingene i 1918. Da kom også Ole Andreas Paulsen hjem til Norge fra Amerika.

ADRESSELISTE OVER PAUL OLSENS BARN AV 1. EKTESKAP MED THORINE HANSDTR. Skrevet til Lensmannen i Lyngen 19.12.1890. Dette er Paul Olsens håndskrift.

BEKREFTELSE PÅ MOTTATT ARV ETTER PAUL OLSEN DJUPVIK:

Ida Djupvik Korseberg, Nils Paulsens enke, Regine Jensen Spåkenes f. Paulsen, Amalie Salamonsen født Paulsen, Paul Marius Paulsen, samt enkens (Johanna Nilsdtr.) del underskrevet av Nils Berg, hennes nye ektemann. Oppgjør foretatt 15. mars 1918.

Jeg velger å legge ved det jeg kaller «dagliglivets historie» av Alfred Berg. Hans beskrivelse av forholdene på Djupvik gård, br.nr.3, fra BYGDEBOK FOR LYNGEN II, SIDE 79-86. «Gammelgården» den ene halvpart, fulgte br.nr. 3 ved delingen. Størrelsen på den eldste del og delen som Paul Olsen bygde til, ble lik i størrelse og sådan ble forholdene ganske like ift. gårdsdriften. Da regner jeg før sidebygningen til den nye «gården Djupvik» ble bygget, da Paul Olsens del ble leiet bort til Telegrafverket. (Etter det er jo gården delt i mange deler).

Likedan legger jeg ved historien om «BARSKE KVINNER» av Kristian Berg. ÅRBOK FOR NORD TROMS 1996 side 26. Kvinnene er knyttet til Solheim, Djupvik og var fiskere. Den ene, Grete Oldine f. 1856, var datter av Nils Johannesen Aokala f. 1826 i Torneo og hustru Kathrine Nilsdtr. F. 1826. Det var to døtre til, Kathrine f. 1863 og Karoline f. 1868. Alle født i Torneo. Karoline ble venninne av min farmor Ida Othilie f. 1875. Karoline var en lang

periode i Oslo og var noen ganger på Korseberg. Hun skrev et brev til min farmor som jeg kaller et «kulturbrev». Det er en beskrivelse av forholdene i Tromsø 1951 og litt annet som vedrører Spåkenes og Djupvik.. Jeg oppbevarer flere kort som hun har skrevet. I det ene blir vi klar over at besta Johanna var på Korseberg 1912. Alt dette er viktig historie og som lar oss forstå tidene. Bilde også av Karoline.

ETTERORD

Jeg har lenge hatt lyst til å skille ut alle Paulsens - fra «Pedersen og Paulsen slekta» og fra Rønnog Olsdatters slekt. Trekløveret Peder, Rønnog og Pål - de tre søsknene og de tre linjene som er gransket av forskjellige. Inkludert meg.

Endelig kom jeg til et stadium i livet hvor jeg kunne få tid til å gå gjennom hele arkivet, flere skuffer og mange permer med stoff som ventet på å komme fram i lyset og ut på papir. Skrevet, scannet og kopiert. Jeg skrev historien til min oldefar Paul Olsens første kone Thorine Hansdatter. Endelig i år 2018 skrev jeg et utdrag av et brev skrevet 1840 (som ligger i Pedersen og Paulsen slekta, om Thorine). Jeg samlet alle etterkommere etter Thorine og Paul – vår Gammel-Pål, 8 i tallet. To av barna forble i Norge og de seks andre emigrerte til Amerika. For alle som har etterkommere, har jeg tatt med 1. kullet og stoppet der. (To av barna har ikke noen etter seg, som vi vet om). Senere etterkommere finnes på min webside Pedersen, Paulsen og Ellertson-Mortenson genealogical table på www.korseberg.com.

Forfattere/granskere som skal takkes er Wendy Zander, Donna Swenson, Denise og Randee Johnson. Oversettere er Solveig Dreyer og Edna Ringerud. Jeg er heldig som har fått kontakt med seneste etterkommere i USA i de fleste linjer. Så også takk til Google og Facebook som har gjort, og gjør det mulig. Avdøde Ingeborg og Olav Sandbakk samt meg sjøl gjorde det mulig å få fram Pedersen og Paulsen slekta 1992. Alle historiene henger for så vidt sammen og det er Djupvik historie i det meste. Jeg synes i hvert fall det er historier som var vard å ta med. Ellers tror jeg ikke det hadde blitt ryddet i og samlet på samme måte. Men det er fritt fram for alle å føye til mere!

TUSEN TAKK TIL WEBMASTER SVEIN SIVERTSEN, sjefen for nettsiden. Svein er helt uvurderlig i denne jobben med å få lagt ut stoffet på nettet, så alle har mulighet til å lese det som jeg har samlet, og hobbyen jeg har drevet i 30 år. Altså 1988 – 2018. Det er hyggelig at det blir delt, folk kan se hvem de er i slekt med og kan bli kjent med.

KILDER

BYGDEBOK OG GÅRDSHISTORIE FOR LYNGEN les fra side 103 – 106 Gården Djupvik gnr. 1 Lnr. 198

Samt sidene: 79 – 86 Alfred Berg

PEDERSEN OG PAULSEN SLEKTA

DIGITALARKIVET – KIRKEBØKER – FOLKETELLINGER – STATSARKIVET TROMSØ

NORD TROMS MUSEUM

LYNGEN REGIONHISTORIE 2 BIND

Helt uvurderlige bidragsytere og kontakter: tusen takk til:

Laila Paulsen Djupvik – poståpner og gårdeier – Ragna Paulsen Vinje - slektning

Arvid Pedersen – Kristin Salamonsen – slekt Fredly med STOR VITEN OG INSPIRASJON

Sidsel Marie Gaare Blix – TUSEN TAKK – EN STOR JOBB

Kirsten Marie Gaare – STOR INSPIRASJON OG OPPLYSNINGER

Bjørg Rasch Atteraas – STOR JOBB med Besta Johanna`s aner

Geir Martin Jensen – STOR JOBB MED ELIASON SLEKTEN (Anne Marie Paulsdr. og Elias Eliason) samt opplysning om Martha Maria Paulsdr.`s mann OLA THOMASSEN (THOMPSON). Grantsburg og Eau Claire, Wisconsin.

Mine fire barn som har ristet på hodet eller ha sett i taket nå jeg har vært helt «bortreist», men også tålmodige med min iver for det jeg driver med.

Samt alle som jeg ikke kan huske navn på, men som har vist tålmodighet når jeg snakker om min hobby!

Da mener jeg at jobben med å skille ut Paulsen slekten, fra Rønnog`s og Peder`s linjer, er gjort. Fra det som ble skrevet 1992 til det skrevne november 2018. Mitt ønske er da at de kommende generasjoner om 200 år forstår noe av deres opphav i verden og at jeg kan si som Walt Withman om 200 år; «Vær ikke sikker på at jeg ikke er hos deg nå!»

EIDSBERG I NOVEMBER 2018

Solveig Helene Korseberg

Djupvik. Lyngen

1208
Frank Wilse
Dyvik Lagaferdland

1208. Trans. Amt. Dyvik & Engenford.

Ed. Lindahl

ORIGINALBILDE (fotograf Odd Haug)

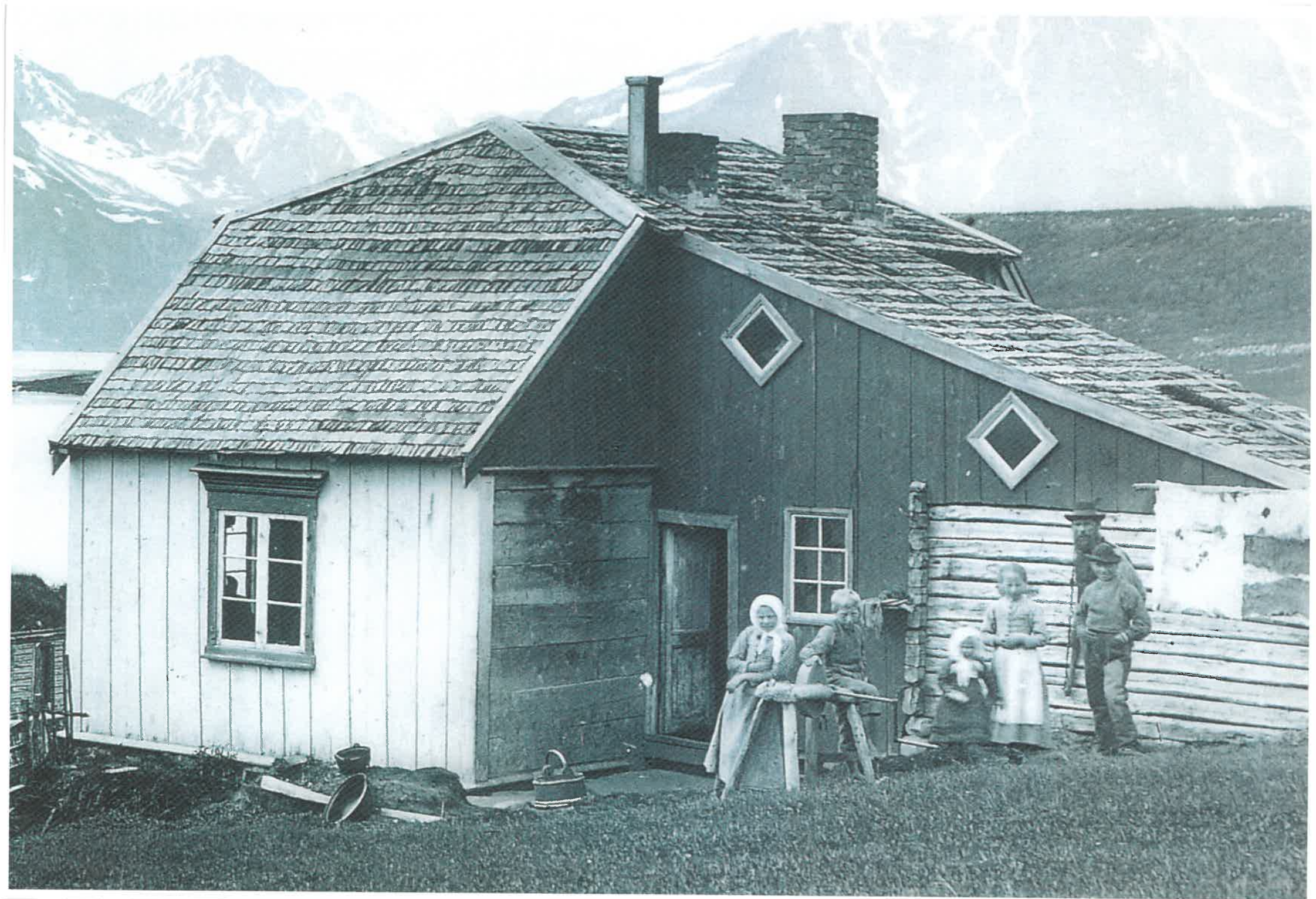
Fra Laila Paulsen til Nord Troms Museum

OPPLYSNINGER som fulgte bildet er avskrift fra NTRM

«Gammelgården» a) Eilert Carlsens del b) Paul Olsens del. 2. Naustet. 3. Strandstua 4. Huset til gården «Djupvik». 5. antakelig en dreng på Djupvik. 6. Mulig Iver Paulsen (Paul Olsens sønn fra 1. ekteskap) 7. antakelig Paul Olsens kone Johanna Nilsdtr. eller hans svigermor Ingeborg Olsdtr. (fra 2. ekteskap). 8. Bakgrunns gård/bygninger tilhørende Gammelgårdens del a. bygd før 1848 av Gamst/Kiil (bebodd av Eilert Carlsen) og del b) bygd av 1848 av Paul Olsen.

De to familiene hadde hver sin inngang. Ingen forbindelse med dør innenfra. Begge familier hadde hver sin bakerovn, hvor de kunne steke opp til 20 brød i slengen. I 1848 kjøpte Paul Olsen jord av Anders Gamst Kiil. Eiendommen strakte seg fra Elvebakken (grenseelv mot Hammervik til grensen mot Spåkenes. Han bygde da gården «Djupvik» og 4) innredet da sin del av «gammelgården» til telegrafstasjon. Naustet 2) har som Gammelgården 1) og 2) spontak.

Det er Wilse eller Axel Lindahl som har tatt bilde.

Hovedidentitet

Fra: "Solveig Korseberg" <solveig.korseberg@c2i.net>
Til: <aarboka@c2i.net>
Sendt: 20. august 2004 21:00
Legg ved: MAIL0035.JPG
Emne: Djupvik

Hei! For moro skyld oversender jeg bilde av sidebygningen i Djupvik. Det er også avbildet i "Her bor mitt folk" side 259. Teksten er ukorrekt da huset er bygget av min oldefar Paul Olsen. Det er Storgården i Djupvik som er bygget halvparten av forrige eier Gamst (se bygdebok). Andre halvpart ble bygget av Paul Olsen.

Storgården er ikke avbildet i denne boken.

Jeg har identifisert personene på bildet: Fra venstre:

Regine f. 1874 (gift Jensen Spåknes) ca. 15 år

Nils Kristian f. 1877 ca. 12 år

Ida Othilie f. 1875 ca. 14 år (min farmor jordmora)

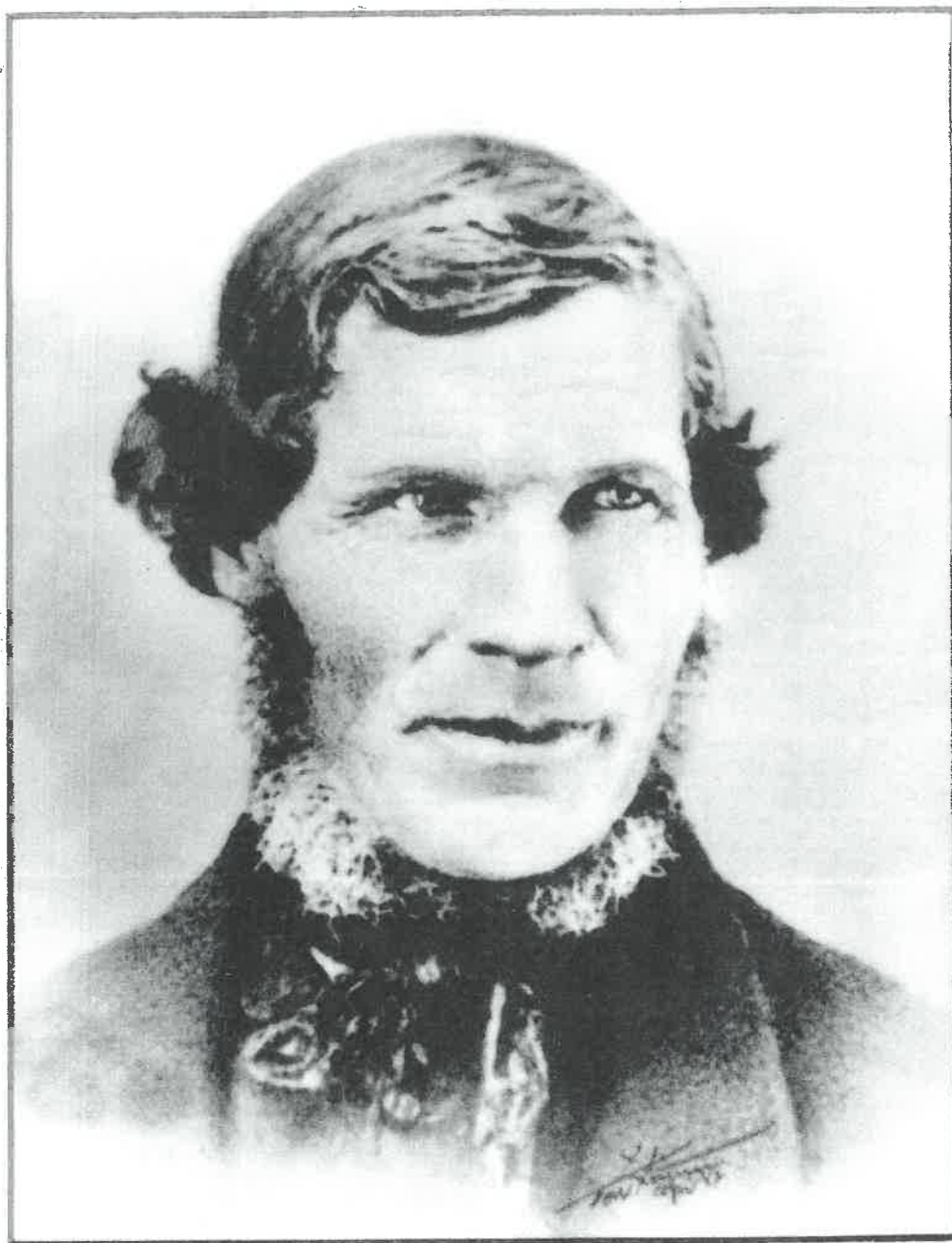
Amalie f. 1887 ca. 2 år

Paul Olsen f. 1818 d. 1892

Den siste mannen er sannsynligvis Nils Aokala som var gårdsgutt og fikk kjøpt en bit av Djupvik (se bygdeboken). Barna er fra 2. ekteskap med Johanna Nilsdatter. Barn som ikke er med er Olaf f. 1879 og Marius f. 1890, og var da 2 år da faren døde.

Kanskje dette har interesse.

Hilsen Solveig Korseberg

Paul Olsen f. 29. mars 1818

54

Vaga Livsbok

G. A. D. S. : W. A. D. E. J. S. A.

Aar indryk Datum.	Dødsdato Kilde	Daads Dato en sten i Kirke eller hjemme.	Fødselsaar Maaned Stands Svandring og Vorpæl.	Fødsels Maaned Stands og Opfødssted.	Hvor anført i betragtel- delige Jevn- førelses-De- gister.	Anmerkninger	No. De
32. 8. Februar	Jens	Juni 1808	Ugift: Peder Jensen	Anna Kristina Olygaard		L.	30. 27
33. 27. Marts	Vla	19. Marts	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne		Jensholt	31. 25/10
34. 14. Marts	Jens	Juni 1808	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			
35. 19. Marts	Louise	30. Marts	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			32. 20/10
36. 24. Marts	Jens	17. Marts	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			33. 17/10
37. 29. Marts	Jens	5. April	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			34. 14/10
38. 27. Marts	Jens	29. Marts	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			35. 7/10
39. 7. Mai	Jens	10. Mai	Jensholt. Vla	Olygaard Johanne			36. 5/10

Anne Paulsdtr Tullett
1790 - 1861

JOHANNA NILSDATTER

PAUL MARIUS PAULSEN 80 år

Marius Paulsen

- nybrottsmann og fisker.

Jordnære ting for enkle mennesker

Av Kristian Berg, Nordmannvik

Paul Olsen kom fra Gudbrandsdalen til Djupvik i året 1846 og begynte som gårdbruker sammen med sin kone og en stor barneflokk. Seks av dem reiste til Amerika i voksen alder. Han levde før min tid. Det jeg kan huske er kjørepelsen som var foret med bjørneskinn av en bjørn som han selv hadde felt, og kornkista hans, for han avlet jo korn selv. Hans våningshus var av en sjelden type. Det var sikkert noe som han hadde fra sitt hjemsted i Gudbrandsdalen.

Efter hans død overtok hans yngste sønn Marius Paulsen en halvdel av gården og det er hans dyktighet som gårdbruker jeg ikke kan glemme. Han var gift med Karoline Evanger og de hadde 3 døtre og 2 sønner som døde i ung alder, og det var et stort savn for han. Marius Paulsen hadde en stor hest som var så snar at det var bare han selv som torde bruke den. Han slet ut 3 par hestegreier på den. Hvis man går langs med fjæra på den lange eiendommen og ser de store steinene, så er det et bevis på et karstykke av de sjeldne. Men ikke nok med det, han planerte ut ei fylling nedfor sjøhusene. Det fortelles at han kjøpte et hus ute på Uløya, og da han hentet det så

kunne ei 48 fots skøyte levere det på land ved utfyllinga. Så der var nok mange kubikk stein tatt op av nybrottet og kjørt ned. Det var dengang ikke traktorer og brøiter som gjorde arbeidet. Han hadde jo Landbruksselskapets diplom for sitt arbeide med jorda. Så det var et vel utført arbeide. Marius Paulsen var også mye brukt i veivesenets tjeneste. Han begynte med gruskjøring i Rotsundelv og siste gang jeg så han var i Mandalsfjellet. Men han var også på andre anlegg hvor det var noe å tjene. Han deltok også i Lofot- og Finnmarkfisket. Jeg var sammen med han både på anleggsarbeide og på fisketurer, og jeg vil karakterisere han som en forlikelig, flink og grei kar på alle måter. Han bygde nytt våningshus og ny fjøsbygning og han døde i en alder av 84 år. En ærlig sliter på land og hav, en av de sjeldne. Hans yngste datter, Laila Paulsen, tjenestegjorde på telegrafstasjonen. En del år var hun også poståpner i Djupvik. Alltid blid og hyggelig, hun var også i flere tillitsverv inden Kåfjord kommune. Det er koselig å se hvordan hun tar seg av sin fars eiendom, hun vedlikeholder gjerdene og leier ut slåttemark til dem som driver gårdsbruk. Men hun har jo en far å slekte på.

Laila Paulsen 1921-2009

GÅRDEN DJUPVIK'S HISTORIE,

Jeg skal forsøke å samle litt historie rundt og i Djupvik. Litt formelt om gården som er avskrift av gårdsbok for Lyngen; Den har gnr. 1, br.nr. 198. Djupvik var krongods og ble derfor skyldsatt alt 2. august 1713, og satt i 1/2 våg landskyld. Bygsler var da Hendrich Jansen. Grensebeskrivelse mangler, men delings- og skyldsetningsforretning ble holdt 4. oktober 1848. Gården ble da satt i en samlet skyld av 1 pund 12 mark, navnet ble skrevet "Dybvik", som i 1713.

Da grensen mellom Djupvik og Spåknes også ble grense mellom Skjervøy og Lyngen tinglage og prestegjeld fra 1811, og senere kommunegrense, er det naturlig at den beskrevne grense i 1848 blir gjengitt ordrett:

"Mellom Dybvik og Spaaknes tar skillet sin begyndelse fra indre Spaaknesodden, fra en stor sten merket X, beliggende et lidet stykke opp fra fjæren og er skillemerke. Derfra gaar skillet i fuldt øst og midt efter ryggen av en høi bakke indtil den støder paa en stor jordfast sten merket X og er beliggende ved nordre ende av side af den høie bakken, hvorefter grenseskillet gaar. Dessuten er det efter denne linie 3 jordfaste stene, afmerket med X. Fra foran anførte store sten ved nordre bakke hvorpaa er opreist en torvstøtte, derfra igjen vedblir skillemerket at gaa til fjelds i sydøst. Mellom Dybvik og Hammervig er en stor Elv grenseskille."

Gården ble ved denne delings- og skyldsetningsforretning delt mellom Paul Olsen og Eilert Carlsen og grensene m.v. mellom disse brukene nærmere beskrevet. Eierforholdene er beskrevet slik:

- 1787 Skj. til Søren Torbensen Gamst. Han ble den første sjøleier av gården.
- 1805 Skifte etter Søren Torbensen Gamst til fordel for Anders Kiil. Verdsatt til 200 rdlr.
- 1840 Skj. fra Anders Kiil til Søren Iiil på d.e. m/stuebygning.
- 1848 Gården delt: 1.nr. 198 A (bnr. 1) til Paul Olsen. 1.nr. 198 B (bnr. 3) til Eilert Carlsen.

Vedkommende bnr. 1 av skyld oppr. mark 3,09.

- 1851 Auksj.skj. til J.F.D. Mack for 370 spd, og skj. fra Mack til Paul Olsen m/kår til Anne Paulsdtr.
- 1871 Skifte etter Paul Olsens enke Torine Hansdtr. m/arvepant til Iver Olai, Anne, Marie, Jensine, Margrete og Johanna.
- 1880 Telegrafverket leier i 5 år 2 etasjes hovedbygning for kr. 280.- pr. år av Paul Olsen.
- 1884 Skylddeling: 1.nr. 198 A til Paul Olsen (bnr. 1) 1.nr. 198 B 2 Bakkenes til Nils Aukala (bnr.2) (Nils Aukala var finne og hadde vært dreng i en årrekke.)
- 1896 Skifte etter Paul Olsen m/overdr. av d.e. til enken Johanne Nilsdtr. Gammel-Pål var jo død i 1890.
- 1921 Skj. fra Johanne Nilsdtr. til Paul Marius Paulsen.
- 1964 Den 17.04. skjøte fra Paul Marius Paulsen til Laila Paulsen.

Se forøvrigt gårdshistorie for Lyngen s. 103.

Som jeg har skrevet tidligere reiste Gammel-Pål først til Målselv siden til Alta. Det er vel usikkert om hvor han reiste først, men han må i alle fall ha tjent nok i Alta med skiferarbeide til å kjøpe Djupvik da han fikk høre at denne gården var til salgs.

Det fortelles at ettersom statseiendom/kirkegods ble lagt ut til salg ble nordmenn oppfordret til å reise nordover for å blande seg med finnlendere og samer. Reisen ble betalt av staten. Det ble enda til delt ut gratis aviser og ukeblad for å infiltrere norskspråket. Årsaken til at våre reiste kan vel heller tyde på å bedre levevilkårene. Men alle ville vel helst bli selveiere etter husmannsåket til tidligere generasjoner.

Vi ser av historien at Tromsø by fikk tilknytning til landets telegrafnett i 1869. "I august dette året ble nemlig Nord-Norge-linjen ferdig og Tromsø stasjon åpnet de 10. august. Det var en stor begivenhet som en hadde sett fram til lenge. Den alminnelige erkjennelse var at "siden dampskipsfartens begynnelse på Nordland er intet så stort blitt oss til del". Og året etter, nemlig den 24. oktober 1870 ble Lyngens Telegraf Stadion som første stasjon i Lyngen åpnet i Djupvik. Telegraflinjen var da bygd fram dit og videre helt til Øst-Finnmark." Dette er sitert rett fra Lyngen bygdebok. Vi ser at i 1880 leier Televerket i 5 år 2 etasjes hovedbygning for kr. 280,- pr. år av Ole Paulsen.

Senhøsten 1848 kom de to første læstadianer-predikantene til Skibotn i Lyngen, utsendt av læremesteren selv Lars Levi Læstadius, som da var prest i Karesuando i Nord-Sverige. De ble snart etterfulgt av mange flere. De tok først inn hos finnlendere, men etterhevert som Ordet fikk fotfeste og folk onnwendte seg, blandet de seg med hele befolkningen. Vi kan anta at de også har tatt inn i den store bygningen til Gammel-Pål. Han var fra før påvirket av Hans Nielsen Hauge. Læstadianismen fikk en stor påvirkning for hele nord-Norge og har det enda.

Gammel-Pål bygde halve delen -den nordre del - av den store stubbygningen (den første delen var bygd tidligere). Sidebygningen ble også bygget av Gammel-Pål. Søskenflokket i 2. ekteskap ser ut til å ha vokst opp i dette huset. Ord og uttrykk fra Gudbrandsdalen har overlevd til vår tid, det oppdaget Laila Paulsen da vi kom til Otta.

En histore fra ny tid:

Da Kirsti Røkenes (Maranos) hadde som sommerjobb i 1985 å registrere alle stedsnavn i Nordreisa, ble hun spurt av en gammel mann hvor hun kom fra. Hun svarte det og at tipp-oldefaren var Gammel-Pål Olsen. Da fortalte mannen at en konfirmant engang på kirkegolvet ved overhøring ble spurt av presten: Hvem er Gud? Da svarte gutten: Han Gammel-Pål i Dupvika! Gammel-Pål hadde nok en posisjon i bygda.

J. nr. 575/1973.
AL/AJ

U t s k r i f t

av pantebok nr. 2 (1809 - 1838) for Tromsø sorenskriverembete,
autorisert 5. mai 1809.

Fol. 3

Et Skiftebrev, oprettet efter afgangne Søren Torbens: Gamst
Dybviigen, begyndt den 19de August 1802 og sluttet den 2den
Desember 1805, hvorved 1 Pund 12 mrk. fiskes Landskyld med Bø-
xel i Gaarden Dybviigen, Matr. No 21, er vurderet for 200 Rdr.,
og udlagt til Sønnen Anders Kiil.

For Tinglysningen er betalt 4 mrk., og til Justitzvæsenets Fond
8 sk., tilsammen 4 mrk. 8 s., skriver Flire Mark og otte Skilling,
vedgaaer: J. H. Aas.

tinglyst 5. mai 1809.

Retts arkiv
Statsarkivkontoret i Tromsø 29/10 1973

Arvid Johne
arkivar

J. nr. 575/1973.
AL/AJ

U t s k r i f t

av pantebok nr. 3 (1839 - 1855) for Tromsø sorenskriverembete.

Fol. 18

No 12. Skjøde.

Underskrevne Handelsmand Anders Kiil gjør herved vitterligt at have solgt, ligesom jeg ved dette mit Skjøde sælger og overdrager til min Søn Søren Martinus Kiil min ifølge Skifte, sluttet 2 Decebr. 1805 eiende 1 Bpd 12 mrk F. i Grd: MH 21 Dybvigen i Lyngens Thinglaug, for den mellem os omforenede Kjøbesumma 800 Spd. skriver otte Hundrede Specedaler, som er mig betalt. Thi skal bemeldte Eiendom med paastaaende Huse nemlig Stuebygningen, som jeg nu beboer, hvorimod de øvrige paa Grd: staaende Huse ikke ere indbefattede under dette Kjøb, samt ellers de øvrige til og underliggende Herligheder herefter følge og tilhøre Kjøberen og hans Arvinger til fuldkommen Odel og Eiendom med de samme Rettigheder, som jeg ifølge fornævnte Skifte har eiet Samme, hvorfor jeg vil være hans Hjemmelsmand efter Loven. Dette til Bekræftelse under min Haand i 2 Vidners Overvær. Thingstedet Lyngseidet den 9 Juni 1840. A. Kiil. Til Vitterlighed: Gramm. A. Masch.

ringlyst 9. juni 1840.

Rett avskrift
Statsarkivkontoret i Tromsø 1910/1973

Arvid Holme
arkivar

U t s k r i f t

av pantebok nr. 3 (1839 - 1855) for Tromsø sorenskriverembete.

bl. 273

No 24. Delings og Skyldsætningsforretning.

Aar 1848 den 4de Okt. indfandt vi undertegnede Laugrettesmænd paa Gaarden Dybvig Matr. No 21/1 i Lyngens Thinglaug for ifølge Fogdens Opnævnelse af 12de Sept. d. A. afholde en Delings og Skyldsætningsforretning over bemeldte Gaard, hvilken nu agtes delt i 2 Dele og hvis samlede Skyld udgjør gl. 1 Rd. 12 mark og 1 q - 3 s. Bjerne af de brug, hvori anførte Gaardepart nu skal deles, vare ved Forretningen tilstede, nemlig Paul Olsen og Albert Carlsen, ligesaa var de tilstedende Husbogaarders Hjer, Mad. sal. Lyng, tilstede ved Jens Hallen. Derpaa blev følgende Grændser og Skjel bestemt: Hellen Gaarden Spaakenæs og Dybvig tager Skjellet sin Begyndelse fra indre Spaakenæsodden, hvor en stor Steen mærket Kryds, beliggende et lidet Stykke oppe fra Fjæren, er Skillemærke. Derfra gaaer Skjellet i fuldt Ost og midt efter Ryggen af en høj Bakke indtil den støder paa en stor jordfast Steen, mærket x og beliggende ved nordre Ende og Side af den høie Bakke, hvorefter Grændseskillet gaaer; desuden er efter denne Linie 3 jordfaste Steene, afmærket med et x. Fra foranførte store Steen ved nordre Bakke-Ende gaaer Skillemærket tværs over en Lyr i Ostsydost til en liden Bakke, hvorpaa er opreist en Horvstøtte; derfra igjen vedbliver Skille-

mærket at gaae til Fjelds i Sydost. mellem Gaardene Dybvig og Hammervig er en stor Blv Grændseskjellet. Dernæst blev begynt med selve Gaardens Beling: 1. Paul Olsens Brug fik for nordre og yttre Side det samme, som er Skjel mellem Spakens og Dybvigen, og for indre Side en Steenrøse ved Søen, derfra omtrentlig i Ost til en jordfast Steen, mærket x oppe i Bakken, derfra igjen omtrent i Syd til atter en jordfast Steen med samme Mærke, beliggende paa yttre Side af en Bakke-Lnde, og derfra omtrentlig i Sydost til høieste Fjeld. 2. Lilert Carlsens Brug sidstnævnte Skjel og for indre Side den samme Blv, som er Skjel mellem Dybvig og Hammervig. Opsidderne paa Dybvig vedtoge dernæst, at Havnegangen skulde være til Fælleds saavel mellem dem og at Opsidderne paa Hammervig skulde have Tilladelse herefter at drive sine Creature og benytte Havnegang inden Dybvigens Grændseskjel; dog saaledes at Slaatenmarken forsvarlig bliver passet Buskapen, saa at denne ingen Skade anretter. Pladsen No 1 Paul Olsens brug blev dernæst ansat i gl. Skyld 18 msk. Tiskil. og ny Skyld 3 o 2 s. og Pladsen No 2 Lilert Carlsens Brug blev ansat i Skyld gl. 18 msk. ny Skyld 3 o 1 Skil. Denne Forretning, som vi efter bedste Skjærne have udført og hvormed samtlige Siere erklærede sig tilfreds, agte vi paa forstafholdende Sommerthing for Lyngens Thinglaug edeligen at bekræfte. Det bemærkes at Opsidderne paa Gaarden Hammervig ikke skal have Tilladelse til at drive sine Creature længere, end til Hammernæs ved Søen og oppe ved Fjeldet til en Bakkekant, hvor Dalen begynder at falde nedad. Lyngseidet den 8de Juni 1850. Forsten Dahl Qvitteberg. Ole Amundsen Karnæs. Christopher Kiil Qvitteberg. Hans P. Eliassen Narsøbugt, Samtlige med ført Pen.

Tinglyst 8. juni 1850.

Rett-afskrift-----

Statsarkivkontoret i Tromsø 30/10 1973

Arvid Ahne

Digitalarkivet: 1865-telling for 1938 Lyngens. [21488/13]

Rettar til dataene: RHD

Post 195 av 452/3414 totalt i databasen

[Hjem](#)
[Om](#)
[Søk](#)
[Funksjoner](#)
[Hjelp](#)

Distriktnr	Skoledistrikt	Sogn	Prestegjeld	Gardsnavn	Matrikkel										
195 2	Kaafjordens	Lyngens	Lyngens	Dybvig	198a										
Pnr	Nytt hushold	Fornavn	Etternavn	Familiestatus	Yrke	Sivilstand	Alder	Kjønn	Fødested	Hester	Stort kveg	Får	Bygg	Poteter	
1584 1	1	Paul	Olssen	hf	Gardbruger og Selveier	g	48	m	Vaage	1	12	16	2	6	
1585 2		Torine	Hansdatter	hans Kone		g	43	k	Lom						
1586 3		Ole A.	Paulsen	deres Søn	hjelper Faderen med Gaardsbruget	ug	18	m	Molselven						
1587 4		Ingeborg	Paulsdatter	deres Datter		ug	15	k	Lyngen						
1588 5		Martha M.	Paulsdatter	deres Datter		ug	13	k	Lyngen						
1589 6		Ivert O.	Paulsen	deres Søn		ug	9	m	Lyngen						
1590 7		Anne M.	Paulsdatter	deres Datter		ug	9	k	Lyngen						
1591 8		Marie M.	Paulsdatter	deres Datter		ug	5	k	Lyngen						
1592 9		Jensine M.	Paulsdatter	deres Datter		ug	2	k	Lyngen						
1593 10		Ingborg M.	Vogt		Tjenestepige	ug	23	k	Lyngen						
1594 11		Isak H	Johannessen		Tjenestedreng	ug	16	m	Lyngen						
Pnr	Nytt hushold	Fornavn	Etternavn	Familiestatus	Yrke	Sivilstand	Alder	Kjønn	Fødested	Hester	Stort kveg	Får	Bygg	Poteter	

Finn postar der

[Fjerne](#) | [Neste](#) | [Heim](#) | [Analyse](#) | [Utskriftsformat](#) | [Korrektur](#) | [Vel felt å sjå](#) | [Innlogging](#)

Digitalarkivet: 1875-telling for 1938 Lyngen. [2129/7]

Rettar til dataene: RHD

Post 21 av 624/4672 totalt i databasen

Kretsnr	Hered	Bostedsnr	Bostedsnavn	Gårdsnr	Persnr.	Hushold	Fornavn	Etternavn	Kjønn	Familiestilling	Sivilstand	Yrke	Fødselsår	Fødestad	Bostatus	Sykdom	Hester	Kyr	S.
21	1	Lyngen 21	Dybvig	198a	182	1	Paul	Olsen	m	hf	g	Gaardbruger, Selveier	1817	Vaage Prgj.	b		1	12	1:
183	2		Johanna	Nilsdatter	k				k	Kone	g		1847	Sogn	b				
184	3		Iver?? Olai	Paulsen	m				m	s	ug	Vanfør (forsørges af Fad.)	1857	Lyngen	b	Vanfør			
185	4		Ane Marie	Paulsdatter	k				d		ug	hjælper Forældrene	1859	Lyngen	b				
186	5		Marie	Paulsdatter	k				d				1861	Lyngen	b				
187	6		Jensine	Paulsdatter	k				d				1864	Lyngen	b				
188	7		Johanna	Paulsdatter	k				d				1867	Lyngen	b				
189	8		Regine	Paulsdatter	k				d				1873	Lyngen	b				
190	9		Ida	Paulsdatter	k				d				1875	Lyngen	b				
191	10		Ole	Josvasen	m				Tyende		ug	Tjenestegut	1842	Lyngen	b				
192	11		Ingeborg	Karlsdatter	k				Tyende		ug	Tjenestepige	1847	Lyngen	b				
193	12		Johanna	Nilsdatter	k				Inderst		ug	Inders hjælper Husmoderen	1842	Lyngen	b				
194	13		Nils	Olsen	m				Inderst				1875	Lyngen	b				
195	14		Johan	Jonsen Lien	m				Tilreisende		ug	Skomager	1830	Lægsvigen Sogn	mt				
196	15		Mikkel	Mikkelsen	m				Tilreisende		ug	Fisker, Løskarl	1850	Gaarbilarmbasloo?? Sverige	mt				
197	16	1	Ole	Paulsen	m				hf		g	Fisker, Inderst	1848	Maalselven	b				

Finn postar der

Digitalarkivet: Begravde Lyngen 1863-78. [8347/3]

Rettar til dataene: RHD

Post 1-9 av 9 utvalde i databasen

År	Begravelsesdato	Dødsdato	Stilling	Fornavn	Etternavn	Bosted	Alder	Kjønn	Dødsårsak	Merknad	Kirkebok	Kirkested
1861	9de Juni	21te Mai	Gdmkone	Randi	Olsdatter	Dybvig	46 Aar	K			1	
											5 for	Lyngen
1863	2den Aug.	17de Juli	Barn	Jensine	Henriksdatter	Dybvig	1 1/2 Aar	K			5 for	Lyngen
1865	25de Mai	20 Dcb. 1864	Kaarkone	Anne	Paulsdr. % Pedersdr.%	Dybvig	78	K	Alderdomssvaghed	(Rettet af Sgpr. Helgely)	5 for	Lyngen
1868	24 Mai	8 April	Æ. B.	Edvard	Berg	Dybvig	1/52	M			5 for	Lyngen
1870	6 Juni	4 Februar	Inderst	Nils	Mikkelssen Grapas	Dybvig	62	M			6 for	Lyngen
1870	31 Juli	13 Juli	<u>Gaardmandskone</u>	Thorine	Hansdtr	Dybvig	C. 50	K			6 for	Lyngen
1871	29 Mai	26 Februar	Æ. B., Norsk Kv.	Sara	Berg	Dybvig	1 5/12	K			6 for	Lyngen
1871	3 Sept.	25 Aug.	Ungkarl, Norsk Kv.	Johan	Berg	Dybvig	21	M			6 for	Lyngen
1876	16 Juni	3 Juni	Ungkarl, Fiske n.	Mikal	Johansen % Johannesen% Dybvig	Dybvik % Buksnæs%	1851??	M			6 for	Buksnæs Lyngen

År	Begravelsesdato	Dødsdato	Stilling	Fornavn	Etternavn	Bosted	Alder	Kjønn	Dødsårsak	Merknad	Kirkebok	Kirkested
											1	

Sidan 23.1 1998: 107.054.134 sider. I dag: 58297.

Contract

Underkignede Nils Johannes Okkald og Simon Olsen har ved Dags dato skrevet følgende Contract.

Jeg Nils Johannes Okkald selger og overdrager til Simon Olsen min ved Skjøden af Oden, tinglæst 1te Nober 1888, tilhørende Gaard, Matr. N° 1. Løb. N° 198° 2. Hækkens idige - gers Tinglag, af Skjærsensværet af my. mængde 8 ~~for~~ med tilhørende Herligheds og Rettigheder, saa som jeg alle har ejet samme.

I Købesum for ovennævnte Eiendoms betales jeg Simon Olsen hermed N° 800, -; og Hundrede Kroner, som betales med N° 200, -; fire Hundrede Kroner strax, resten af Købesummen betales med 250° ved Skjødens Aftælede, og 150°

et Mandros og jernte værker m. Paul Olsen (med en ved væggen)
i tre etas.

Endvidere skal Simon Olsen svare Paul Olsen Dyng
6 Dage Arbejde i to etas og skjære Balak etgev i 3 etas;
mølg andes Forpligtelser ligesom for Paul Olsen fra den foregaaende

Eier, og mig Simon Olsen medkommande

Forsaaende disse Skkaler eller Paul Olsens afgaar ved Toden for
de der er omme, bortfalder alt Pligtarbejde.

At vi saaledes ere blevne enige bekræftes vi ved vores
Underskrifter

Kaasnes den 24de Mars 1890

Til Vittorlykhet

Lars Berg

Johannes Lind

Hils Ouewa

oma Kær

som Helger

Simon Olsen

som Kjøber

Fra Lyngenfjord

Vardehøjret for Eugenius Thueglay 1880.

med Anders Johansen. Til Næstherlighed: Ndr. Selqvist, Hans Jonassen, An-
ton Ejenschaen. # Afholdelse af Jernvejen med udførelse af byg, hermed

Saknummen

80444/80
(27. juni)

best med Tage og Skattehøjret for Eugenius Thueglay 1880 (27. juni)
1. Kontrakt

Forsyng med Paralyse
1885 - n. 8 - 100

afsluttet mellem Telegrafinspektør L. paa det Offentlige Regne og Paul
Alm, Nier af Gaarden Nybo i Eugenius Tegn. Jeg Paul Alm broder
hermed til Telegrafvesenet og det med samme ansatte Personale. min ejende so-
etages Hovedbygning i Nybo, bestaaende af Stue, Hjækkene og Spis Kam-
mer i 1ste Etage samt Sal, Hjækkeluft og Kammer i 2den Etage, desuden
Kjeller, Lofttrum, Løtrum, 1 Stue for Høsteraad samt Værelse, afdelede Strø-
milieu og Stationen, tilstrækkelig stort for et behov af Tid og Stov. Alle oven-
nævnte Bequemmeligheder skal til Ejens Begyndelse sættes i god Stand og
udstyres som for konditionerede Familier; Spis Kammeret tillige med et stort
tilfødt Rum indettes til Sovensale, Toislag og Spis Kammer, hvori Kjel-
der, tillægges udenfor Hjækkent, nye Gulve lægges, naar udstages Stue-
en og Kammeret, og til Salen lægges nyt, dobbelt Gulv med Tap imellem,
Væggene derved fyldes i Farve, beklædes med Tap og bapetures, naar udstages
Stuen, hvis Vægge males med Olemaling, Døre og Vinduer eftersees og ret-
tes, Kammeret strøges: og i Stuen samt Sovensale indsettes dobbelte

Vinduer paa den ene side af (som en anden), og
og Vinduer mals med Chemaling, Hættent foresnes med Bagervorn, god
Kornfin med Ekseorn samt Springvand og gøres Røgt og Røt, Yderst
til Jævn istandsattes; og sættes en Trappe med Røttent og Røttent uden
for, Oven anbruges i alle Værelser, og et Hjørn af Falm appaules til
Kledeskammer, Hælden rappes ind: og vidnebig, den Gule istandsattes;
og tiltrættelig Dyb Grift graver ovenfor Hælden med Afløb for Vandt,
Renseløven for Skyllvand gjendreges og Rødtes Stabig aaben for Afløb.
Jeg forpligter mig til under Ejendoms at vedligeholde Bygningen og Va-
relserne i god Stand, sørge for, at Støbet er dyppnit; jeg betaler de paa
Bygningen hvikende onera og Skatter, besørger Feining af Støbet og Hætt-
skilovne samt Inestakning af nødvendige Væe mellem Husene og aalen
Adgang til Straaden. Skermt det maatte blive nødvendigt, er jeg villig til
paa rimelige og billige Vætkaar at skaffe Skermtet Støt, videre forpligter
jeg mig til at skaffe, om saa forlanges, Puum i Støbet og god Støding for 1
Kro maaden Skermt af ikke over 48 (atke og Jirki) Kroner aarlig, og om Som-
meren desuden Stjørum og Hænegang til 1 Kro uden Væretning. Endvidere for-
pligter jeg mig til, om saa ønskes, at skaffe et Hævet, alle mæved Hæ-
let og Støtstand til 1-2 Stønder Udsed tilligemed Fornøden Gjødning
med passende Gøstjønde. Kendelig er jeg ogsaa villig til, om forlanges, at
overstige Postbetjenerne ved Stationen for en maanedlig Betaling af 20 Kro-
ner samt Vidnebefordring af Telegrammer efter en Betaling af 30 for pr. Kilometer,

Værdpapiret for Lyngens Skiedlag 1880.

sigedes at efter en Løben nord-og sydsiden med i Mand efter en Godtgjorte
 af 4 Kroner for den skønnede Godejorte jeg, der, mig vil at betale for
 Ejendoms Begyndelse 10te September 280. to Hundrede og atten Kroner
 i ardy Løn, som Løns med 1/4 Hundt Skudal med Skidonen, dog saale-
 des, at 10te Betalingstermin skien 10te Oktober. Nærværende Kontrakt
 er bindende for begge Parter i den Tid for Ejendoms Begyndelse eller til
 10te September 1885; og med Ret for Tilgæfresamt til Fremtiden for
 samme Villkaar for de følgende fem Aar; i Tilfælde af Kontraktens
 midlige Opfyldelse forbeholder Tilgæfresamt sig desuden enten at lade
 Mængden udbede med Refusion i Løben eller at optage Ejendommen med
 1/4 Aars Værd. Saaledes mellem os paget. Lyngens 26te Mai 1880.
 For Tilgæfresamts Vegne: J. B. L. Paul Olsen. Til Udbetalingen
 John Gledgaard. M. G. Rockhoff.

Ligesaa er og sette min siste
Kvige og min Søn
Pål Rasmussen skal erholde
som Gode og Biensam
den Huisvandsplads kaldes
Osten, som Johan Rasmussen
har siden Bruget og Maarfen
han beholder. Nu er femtote
Kroner. ~~hvert~~ sine for

Aarsk omme Husvands skal
skal efter min og gaa hved
Døren tilfaldt det som min
Søn for hved aar og setten
ind i en Spandank Ofen
hved aar, at Vi begge
egnefuld er blomme Sælden
Omme hvidnis hved.

Sil Værdighed

A. H. H. Pål Olsen

Rasmussen Berg m. J. pr.

Johanne Nielsen

S. H. G.
Her Lensmand Ovas-
Lingen

Herved sendes den for
langende Adresser følgende
af mine børn.

1 Iver O Paulsen Dybvik
i Lingen

2 Anne Marie Paulsen Randal
P. O. Birnack Co
Viskonsin
Nord America

3 Marie Magdalene Paulsen
(Er afgaaet ved Død for 5
Aar siden)

Ames

4 Jennine Margrette Hödal
Jelöen
pr Hosp.

5 Johanna Gustava Lefstad
609. Cheppewa. S.H.
Eain Chlairs
Viskonsin
Nord Amerika

Arbodizts
Paul Olsen
Dybvik

Dybvik, Den 19/2.91

Carried out by B. Somerville
Finnish Heritage Society

Dec of 1890

Lyonesse Community 27/2 90

H O x a s

121920
H. N. O. 686.

LI-238

Undertegnede Arvinger efter Paul Olsen, Djupvik,
erkjender herved at vi har faaet utbetalt den os tilkommende arv
med tilsammen kr 1559.08 hvorfor panteretsutlægget for arv kan avlases
i Djupvik gno 1 bno 1 av skyld 1 mark 73 øre i Lyngen.

Djupvik den 15 marts 1918.

til vitterlighet:

Mariusus Olsen
Kristian Kiil

Ida Dybvik Korsberg
Nils Paulsen Enke
Regine Jensen fød Paulsen
Amalie Salamonsen fød Paulsen
Paul Marius Paulsen

Det attesteres at underhenvorede er uarvne
dobbelte er saaveltege ulevende arvinger efter
arvdoende gaardbruger Paul Olsen Djupvik
Lyngen kommunes herred 9/4/18
Lebet Sivert

Ida Dybvik Korsberg
Regine Jensen fød Paulsen
Nils Paulsen Enke
Amalie Salamonsen fød Paulsen
Paul Marius Paulsen
Nils Berg

Ca. 1760 hadde en Jens Olsen fra Dverberg i Vesterålen startet bondehandel på øya. Sønnen Ole Jensen blei gift med Sissel Borch Hage, som var blitt enke etter jekteskipper og gjestgiver Knud Gamst på Årøya. Det blei seinere utstedt bygselbrev på to gårdparter på Årøyholmen – en til Jon Olsen Valberg (1778) og en til Ole Jensen Hage (1780). Ole Jensen Hage fikk i 1798 gjestgiverbevilling til Årøyholmen.

Jens Kåsbøl Wasmuth, sønn av Ulrich Wasmuth, bodde her fra 1815, men fikk først i 1823 skjøte på eiendommen av sin nye stefar, Rasmus Hagen, som var blitt proprietær. Jens fikk gjestgiverbevilling på Årøyholmen i 1820, og dreiv handel her til ca. 1860.

Djupvik – et handelssted på 1700-tallet

Djupvik blei skilt ut fra finnerydningene og skyldsatt som krongods i 1713. I 1723 opplyste Hendrich Jansen at han bodde i Djupvik. I 1721 fikk Torben Gamst bygsle en gårdpart på rydningsplassen Spåkenes. Torben var bror av Knud Sørensen Gamst, som slo seg ned på Årøyholmen. Torben var gift med Abel Catrine Holgersdatter Dannefær, datter til tidligere omtalte Holger Dannefær som var bosatt på Hamnes.

Etter at enka etter siste jekteeieren i Rotsundet hadde giftet seg med Anders Rasch, og tatt jekta med seg og flyttet til Eidet i Nordreisa i 1739, fikk Torben av allmuen tildelt oppgaven å drive bygdefarjekta i 1740. Torben Gamst tapte imidlertid rollen som jekteskipper da han kort tid etter opparbeidet seg for mye gjeld i Bergen og kunne deretter bare handle til sitt eget hus. Torben kunne ikke betale handelsskatt, men eide part i bygdefarjekta ennå i 1766, men da med Michel Blix på Havnnes som skipper. Torbens sønn, Søren Torbensen Gamst, som var født 1733, blei den første selveier i Lyngen da han i 1787 kjøpte Djupvik. Sønnen Anders Kiil Gamst fikk eiendommen ved skifte etter sin far. Anders dreiv som jekteskipper og gjestgiver fra 1808 til 1838, mens sønnen Søren Martinius Kiil overtok gården i 1840.

Til finnerydningen *Hammarvik* hørte ifølge 1723-matrikkelen også Normannvik – et forhold som vedvarte heilt til 1788 da Normannvik blei utskilt som selvstendig gård. Men to "strandsittere" bodde her alt i 1738. Det var samene Nils Jonsen og Ole Nilsen qvæn, som begge nøy seks års skattefrihet. På Hammarvik bodde kvenene Josef Jacobsen og Erik Erichsen, og Erik Erichsen betalte alt i 1723 det samme i handelsskatt (2 rd) som dansken Knud Clemetsen i Sør-Rotsund. I 1747 betalte også Josep Jacobsen 1 rd i koppskatt, det samme som Torben Gamst i Djupvik gjorde.

Til *Normannvik* kom Erik Hansen rett før 1760. Ifølge skattelistene var han den første som dreiv handel i Kåfjord på 1700-tallet. Han er første gang nevnt i 1762 som betaler av handelsskatt med 2 rd for sin bondehandel. Erik Hansen betalte i 1775 24 merker i skatt, et betydelig beløp etter de lokale forholdene, men

Family of Mattias Carlssen

First Generation

1. **Mattias Carlssen** was born about 1758 in NORWAY.

Mattias married (1) **Ragnild Knutsdatter** before 1783. Ragnild was born about 1757 in NORWAY. She died about 1806 in Djupvik, Lyngen, Troms, NORWAY.

They had the following children:

- 2 M i. **Knud Matthiasen** was born about 1784.
Knud married **Elizabeth Hansdatter** on 11 Nov 1813 in Tranoe, Troms, NORWAY.
- + 3 M ii. **Carl Matthiasen** was born about 1789.
- 4 M iii. **Ole Matthiasen** was born about 1793 in Djupvik, Lyngen, Troms, NORWAY.
Ole married **Anne Ericksdatter** on 22 Sep 1823 in Lenvik, Lenvik, Troms, NORWAY.
- 5 F iv. **Andrea Matthiasen** was born about 1795 in Djupvik, Lyngen, Troms, NORWAY.
- 6 F v. **Berit Marie Matthiasen** was born 9 Oct 1799 in Smorsgaard, Tranoe, Troms, NORWAY. She died about 1802 in Smorsgaard, Tranoe, Troms, NORWAY.

Mattias also married (2) **Dorthe Reinholdersdatter** on 9 Aug 1807 in Djupvik, Lyngen, Troms, NORWAY.

Second Generation

3. **Carl Matthiasen** (Mattias) was born about 1789 in NORWAY.

BIOGRAPHY: Mattias Carlssen and Ragnild had 5 children. The eldest Knud. Carl was the second child, but in the 1801 census, Carl was living as a foster child with the sognpraest Tobias Brodtkorb in Tranoe in Finnmarken, and was then 12 years old.

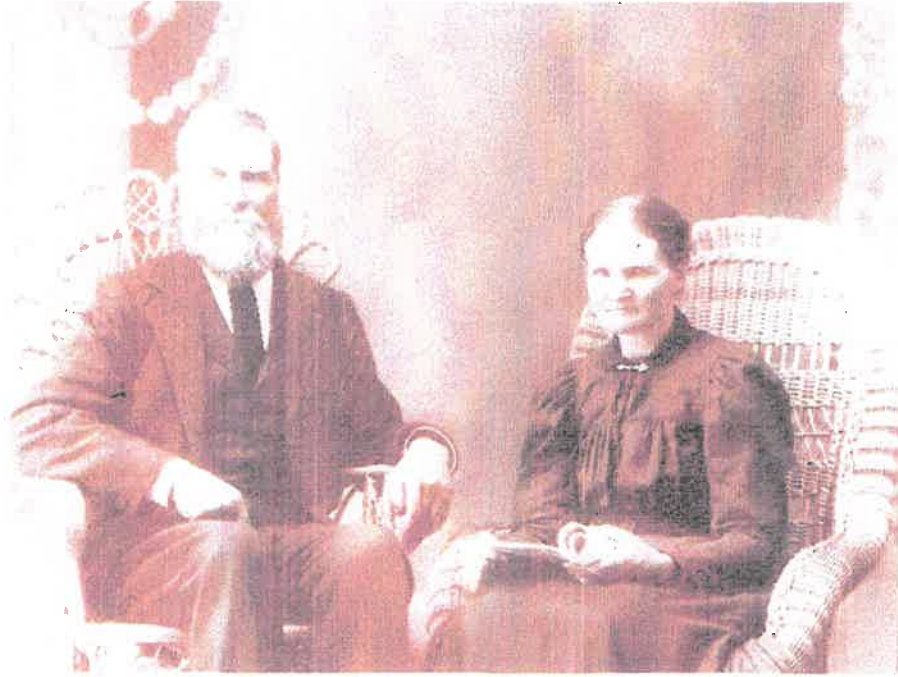
After the birth of Eilert, he married Dorthe Reinholderdatter. Witnesses are: Thomas Iverson and Thomas Mortenson Nordstrom. (Microfilm # 0127174, pg. 221).

Carl married (1) **Karen Marie Eddiasdatter** before 1783. Karen was born about 1781. She died 7 Apr 1843 in Leesbakman, Lenvik, Troms, Norway.

They had the following children:

- + 7 M i. **Eilert Carlson** was born 12 Dec 1812 and died 3 May 1870.

Carl also married (2) **Kristiane Marie Chrisensdatter** on 19 Oct 1815 in Lenvig, Lenvig, Troms, NORWAY.

Anne Karin Eilertsdatter
Ole Mortenson
Hammerjold

BARSKER KVINNER

- Av Kristian Berg -

Fjorden ved Djupvik. Foto: Kari Digre

Kvinnene har alltid vært holdt for å være det svake kjønn. Men dette holder ikke alltid stikk. Kvinner som kan opptre i mannsroller, greier det like godt som menn. Som for eksempel fiskerne Grete og Oldine fra Djupvik i Lyngen. Jeg er født i 1909, og jeg kan huske de to barske fiskerne i deres klesdrakt av den solide sorten grått stoff av tykt vadmel.

Disse to ærlige og arbeidssomme kvinnene var fullt ut akseptert av folk som var fremmed i Djupvik. Dit kom jo folk flyttende fra Dovre i Gudbrandsdalen, Røros i Østerdalen og fra Danmark. Ellers var det ikke så enkelt for kvinnene.

Gretes far Nils Johannesen Aaokola var født 1826 i Torneå. I folketellingen for 1875 (s.112) bor han i Dybvig som snekker og jordbruker. Hans kone Kathrine Nilsdtr. født 1826 og barna Grete født 1856, Kathrine født 1863 og Karoline født 1868 var alle fra Torneå. Han hadde en eiendom på Spåkenes som dengang fødte 2 kyr, 1 sau og han hadde av «utsæd» 4 tønner poteter og 1/10 tønne bygg.

Oldine Kristiansdatter født 1853 var eldste

datter av Sara Hegge Olsdatter født 1824 og fisker Kristian Korneliussen født 1825. I ekteskapet var det tre jenter og fire gutter. Familien bodde på en husmannsplass hos H. Hoeg på Sandnes i Maursund. I følge folketellingen av 1875 fødte husmannsplassen: 3 kyr, 2 kalver, 14 får og 4 geiter. Av «utsæd» var det 1 tønne poteter og 3/4 tønne «rodfrukter».

De to kvinnene slo seg sammen. I følge folketellingen for 1900 (s.188) finner vi de på Solheim i Djupvik. Om Grete heter det :»Huseierinde; Husmand, væverske og spinderske fra Finland og er finsk». Oldine er «Tjenestepige, væverske, spinderske; født i Skjervøy». De hadde bolighus og ei bu på Nils Paulsens eiendom i Djupvik. Før de begynte med fjordfisket, drev Grete handel fra bua. De to kvinnene drev fiske hele sitt voksne liv - og det med godt resultat. Deres fiskehjell var velfylte. De eide en 2,5 roms nordlandsbåt på 16 fot, og de brukte juksa og line.

Det meste av agnet til lina hentet de på makkeleira. De hadde en halvkasse som de brukte til agn-

sild. På notbruket i Djupvik var det ofte agnsild tilsalgs som de kunne kjøpe for to kroner halv-kassen. Grete og Oldine var også utholdende når det gjaldt å hile etter seien. De skar seibeite av seihodene, der er det ikke rist på skinnet. Dengang het det: Om du gir seibeite til andre fiskere, gir du bort din egen fiske-lykke.

Det var sjelden at kvinner drev fiske dengang. Siden de to kvinnene fisket godt, var det menn som var misunnelig og gjerne ville ha deres fiskelykke. En gang rodde en mann etter dem og spurte etter seibeite. Men Grete og Oldine hadde ikke lyst til å gi fra seg fiskelykken. Da knepte mannen opp og viste hva han hadde å fare med. Mot en slik usømmelighet, og for å få fred for den ondskapsfulle mannen, ga de han et seihode. Men jeg tror likevel ikke at de to kvinnene mistet fiskelykka.

Som de fleste dengang, trodde Grete og Oldine på sjørormen og sådane ting i sjøen. En gang så de en trerot som var på rek i fjorden. For å komme

unna den, seilte Oldine så hårdt at hun auste våttene sine ut av båten.

De to fiskerne var forsiktige. Det hendte seg aldri at de rodde på sjøen når lokalbåten var inne i fjorden. De to arbeidet hele tiden sammen. Både ved fisket, ved hending av fisken på hjell eller ved husarbeidet. Når en av dem skar opp fisken, så passet den andre varmen og kokte fisken. Når Oldine la opp maten, så var det Grete sin tur til å vaske koppene.

De to kvinnene ble gamle. Grete døde først og hun er begravet på Lyngseidet. Oldine flyttet da til en nabo som fikk det de to etterlot seg da hun gikk bort.

Kilder: Folketellinger 1875:
- for 1941 Skjervøy side 60
- for 1938 Lyngen
Folketelling 1900: - for 1938 Lyngen
Utgitt av Registreringssentral for historiske data.
Universitetet i Tromsø.

MELKEAUSA

Av Halfrid Andersen

Denne lille historia er fra vinteren 1943. Jeg var bare elleve år da. Det var jeg som hentet melk på en av nabogårdene mens kua vår «sto tørr» ei tid før den fikk kalv. De som hadde mer enn ei ku leverte da melk til de som hadde behov for det.

Annehver dag ruslet jeg bortover veien til ho Stina, som vår familie var melkekunde hos. Det het om ho Stina at ho var «godhjerta» og ikke var nøye med mål og vekt. En dag da jeg kom i mitt vanlige ærend var ikke melka klar for levering ennå, men ho Stina holdt på å sile den opp i spann og kjørler. Jeg fikk sitte på vedkassen og vente. Det var trivelig på Stinas kjøkken. Veggklokka tikket... Så kommer ho Stina bort til meg med ei stor tinnause med melk, det var nok over halvliteren, for ausa var stor. — Se her, tausa, sa ho Stina. «Tausa» var et kjelenavn for småjenter i den tida. Jeg takket pent og begynte å drikke av ausa som jeg holdt med begge hender.

Melka var varm og smakte litt søtt, vil jeg huske. De første munnfullene var lette å få ned, men etterhvert ble det lengere mellom dem. Jeg var ikke vant med så store melkerasjoner, når vi hadde melk sjøl, ihvertfall. Jeg satte ausa i fanget av og til, så på at ho Stina stakk hull med en spiker i melkekortet vårt som hang på veggen. Det var vel et slags betalingssystem, tror jeg. Men det var som et lite hav med melk som jeg skulle komme igjennom. Jeg kunne ikke være så utakknemlig at jeg satte ausa ifra meg før den var tom heller. Det gikk bra, jeg drakk ausa tom, takket ho Stina pent for melka, og ho smilte til meg og sa «vær så god» som de sa på den tida. Jeg tok melkespanna vår og gikk hjemover mens jeg tenkte på at nå skulle ikke jeg ha melk på ei stund.

Men jeg tror jeg skjønnte at jeg hadde godt av den «silerdråpen».

KAROLINE NILSEN AOKOLA

Vestre gate 14 II, Tromsø

Karoline var født 12.11.1868 og døde 21.07.1953

Hun var venninne med min farmor Ida Djupvik Korseberg. Derfor vet jeg litt om henne.

Aldersforskjellen hadde ingen betydning. De var begge fra Djupvik!!

Karoline tok utdanning i sykepleie og jeg mener å ha hørt at det var i Oslo. Ungdomsbildet er i hvert fall tatt i Oslo. Det var da Ida oppholdt seg i Moss.

Karoline giftet seg aldri.

Hun var minst to ganger på besøk på Korseberg (utenfor Fredrikstad).

Den ene gangen var på vinteren og det fortaltes at Ida og Karoline hadde det veldig moro sammen. En gang var de på sparketur og kjørte nedover en bratt bakke. Karoline satt på sparken og ropte: "Læt det bære gå, læt det bære gå", og det ble full fart, men Ida ble sittende igjen på toppen av bakken og Karoline havnet langt nede i brøytekanten. Etter dette kom ordtaket: "læt det bære gå!!"

I Årboka for 1996 står det om Barske kvinner. Det må være Karoline's søster Grete som er den ene barske kvinnen. Karoline skriver at hennes søster Kathrine er skrøpelig og er 87 år i 1951. Deres far Nils Johannesen Aokola var gårdskar i en årrekke hos Ida's far Paul Olsen i Djupvik (Gammel-Pål).

Det ble fortalt at han bygde sidebygningen som står avbildet i: Her bor mitt folk, side 259, også omslaget av Den norske byggeskikken, Arne Lie Christensen.

Hvis det har interesse:

Bilde på omslaget har jeg identifisert. Det må være tatt ca. 1889/1890.

Fra venstre: Regine (Jensen, Spåkenes) født 1874, må være ca. 15 år

Nils Kristian født 1877 må være ca. 12 år

Amalie (Salamonsen, Djupvik) født 1887, må være 2-3 år

Ida (Korseberg) født 1875 må være ca. 14 år

Paul Olsen Djupvik og (Laila Paulsen antok at det var:)

Nils Johannesen Aaokola fra Torneå

Paul Olsen døde i 1892 (Marius Paulsen var yngst og født i 1890 og var da 2 år da faren døde.)

Olaf Mandrup f. 1879 var ikke tilstede.

Mine tidsantakelser er cirka år.

Hvis noen vet mer om Karoline er jeg takknemlig for opplysninger.

Håper det har interesse – om ikke for Årboka – så for historiens skyld.

Hilsen Solveig

Les:

Menneske og miljø i Nord-Troms Årbok 1996

Menneske og miljø i Nord-Troms Årbok 2004

Den norske byggeskikken av Arne Lie Christensen

Her bor mitt folk – side 259

Tromsø den 15-4-1951

Kjære Ida!

Hjertelig takk for dit brev som jeg forlenge siden modtog fra dig, og ennu ikke kommet mig til å skrive, ja du maa unskylde mig derfor naar ikke med engang jeg faar brev og ikke strakst skriver tilbake, da blir det gjerne utsat fra thid til annet.

I dag var jeg i Domkirken og hørte paa en af vore gode Prest Kapelan Aandstad, en riktig god Forkynner, og det er alle vaare Prester i Tromsø, vi har jo Biskop Kron-Hansen, Domprost Wiig, Residerende Kappelan Flokman og Hjelpereprest Hesselberg. Alle udmerkede gode forkynnere, men så er Tromsø Menighet flinke Kjerkegjengere. Som regel er Kjerken nesten fulbesat hver Søndag og mange gange helt Besat og Tromsø Kirke er just ikke af de minste. Jeg for min del gaar i Kirken hver Søndag. Vi har jo Radio som vi kan høre Preken, men det er ikke som en hører preken i Kirken.

Jeg for min del er frisk, og gaar og rusler med mig sjøl, gaar på Torve og kjøber fisk, af hvilken sort jeg faar løst på, det er flere sorter å velge enten der er fersk eller røyka eller salta. Uer eller sill, ja vi har det godt her i Lanne, vi har overflog af Mat og alt vad vi behøver.

Du har vel hørt at Rebekka Berg er død, hun havde jo Brækt foten sin, og kom hit paa Sykehus, blev daarlig her og døde. Hun var nok 87 aar. Min søster Katrine lever ennu. Hun er svak og hukommelsen er sløvet. Hun var 87 i høst.

Fra Lyngen har jeg ikke hørt noe derfra, det du fortalte om at din Nevø Jens var flytta fra Spaakenes til Kvenangen og at dine 2 Nieser er Gaardbrukere paa Spaakenes. (Flinke Jenter) det må jeg si, dem to klare det godt. Ida er jo gift og har en voksen Gut saa dem har hjelp, og Ida har vel flere barn som er til hjelp i Huset.

Haaber at dem klare og beholde Spaakenes, saa det ikke kommer paa fremmede Hender. – Jeg husker fra den thid jeg var Ungdom, hvor stort bruk Spaakenes var. Som vanlig havde dem 2 Tjeneste Piger, og 2 Tjeneste Gutter og 1 og 2 ældre Ungkara som bodde i Barstua (Borstua?) og stort Sjøbruk, men siden er det jo delt i 2, dertil var det 3 husmenn som havde ver sit stykke jord som var under Spaakenes.

Ja, saa forandres thidene og vi også. Kjære Ida håber du er bra Frisk og har det godt. – Du hører vel i Radio vordan væir forholdene er her Nord. Sne har vi forferdelig lite af saa Veiene er bare søle hvor en gaa henne.

Tilslut en Hjertelig hilsen fra mig med ønske om Helbred og Lykke idage Fremover. Lev vel.
Hilsen Karoline.

Skriv engang om ikke saa lenge til.

Alfred Berg, Djupvik, født 1897, g.m. Aslaug fra Vest-Uloy, forteller:

Min far Rasmus Berg døde i 1902, bare 40 år gammel, og min mor Rebekka Berg, døde i 1951, 87 år gammel. Det var alminnelig bra velstand i hjemmet så lenge far levde. Eiendommen Djupvik (bnr. 3) var en av de største gårder i distriktet, men var beheftet med lån i Hypotekbanken. Mor klarte ikke å dekke låneterminene og det ble tvangsauksjon. Vi var 10 søsken og den minste var ett år da far døde.

Det var den kjente «Storgården» i Djupvik som var våningshus på gården og barndomshjem. Familien hadde til disposisjon over 100 kvm. med 4-5 rom, hvorav stua alene var over 30 kvm. Huset rommet ialt 2 store

79

Alfred Berg

(Foto: Edmund Eriksen)

familier, men ble revet etter siste krig, mer enn 100 år gammelt. Det var to store murte bakerovner i huset, og de var flittig i bruk, også fordi moren bakte brød for andre i grenda.

Kombinasjonen jordbruk/fiske var også Rasmus Bergs og hustrus levevei. De hadde 8 kyr, 2 hester og 30-40 sauer mens mannen levde, fortalte moren. Det var naturalhusholdning med noe pengetilskott som vesentlig kom fra fisket. Lønnet arbeid for andre var meget sjelden. Også de som tjente hos andre (tjenestejenter og drenger) fikk sin lønn i form av klær, sko o.l., sjelden kontanter. Det ble nok solgt litt kjøtt, smør, ull, huder og skinn fra gården, men det aller meste gikk til eget bruk.

Det ble fortalt i den første del av vårt århundre at familiene alltid hadde «noe i hendene», enten strikket man, bøtte eller bant garn, la forsyn, sydde, vevde, laget mat, stelte i fjøset eller hugde ved. Fritidsproblemer eksisterte ikke. Alfr. Berg husker at det samme livsmønster varte ved stort sett til opp mot 1940. Omlegging til pengehusholdning i større grad kom først etter eller omkring 1935 i Djupvik-området. Kjøkkenet var *alt* i det store huset – et sted hvor det foregikk mye – fra matlaging til spising, oppvask, reparasjoner av redksaper, garnbøting, garnbinding og veving, strikking, stopping og lapping m.m. Barna lærte av all denne felles virksomheten og fikk den verdifulle følelsen av samhörighet i familien. Og under arbeidet, som foregikk i skinn fra parafinlampen, ble det fortalt så mye som levde videre i sinn og fantasi.

Det var ikke innlagt vatn, men det var brønn tett utenfor veggen. Her ble vatnet hentet fra i bøtter og spann. Utslagsvask, som var litt av en luksus da til vanlig, var i «Storgården», men ikke klossett, bare utedo som stod ved vannkanten. I fjøset var det brønn i gangen.

Mens faren levde var det ingen mangel på mat, klær eller skotøy, som i det vesentlige var heimelaga. Komager bruktes også her, til fiskebruk til dels med ekstra lange bellinger. Sko som var en del av stasklær ble først

alminnelig etter første verdenskrig. Mel – «russemel» – ble byttet mot fisk. Alle spiste ved samme bord, til hverdags mye fisk og grøt. Kjøttmat var helgemat, og da var det kanskje også litt finere brødvarer.

Da far døde ble vi barna spredt ut til flere familier, inntil mor fikk leid hus. Der bodde min bror og jeg sammen med mor, og der bodde vi også etter at jeg ble gift og inntil at det ble fred i 1945 og jeg bygde hus på min nåværende plass.

Alt i 6–8 års alderen ble barna i grenda tilvent til arbeid. Skolegangen var 4 vekers skole og 4 veker fri gjennom vinterhalvåret. Ellers jobbet familien som en enhet, og alt som nå og da ble tjent i kontanter gikk til dekning av fellesforbruket. Det var først når en kom over barnestadiet at en fikk beholde noe av pengene sjøl. Å stelle i fjøset var kvinnfolkarbeid, også her, men med god hjelp av barna. Å tilveiebringe brensel (ved og torv) var mannfolkarbeid. Det var store og dype torvmyrer som det ble skåret mye av når det ved St. Hanstider var torvtaking. Naboene hjalp hverandre ved dugnad. Torva ble stablet til tork og senere lagt i stabler for å bli kjørt hjem på sledefore om høsten. Det ble også samlet torvstrø som ble strødd utover golvene i fjøset. Det bestod som oftest av en forholdsvis lavere del av tømmer hvor en hadde kyr, ungfø og kalver. Her var også stall for en eller to hester, og så var det saueavdelinga. Laden for lagring av tørrhøy var stor og bygd av bord, til dels med tilbygd redskapskur. Etter hvert fikk fjøsbygningene en overetasje med bru for innkjøring av høy. Siloer fantes ikke så tidlig. Litt kraftfôr ble nok innkjøpt, men det meste tilleggsfôret var fiskeavfall og tang sammen med dårlig høy. En blanding av alt dette ble kokt i en stor fjøsgryte som tidligere fortalt.

Fjøsgryta var god å ta i bruk også ved større selskapelige eller festlige anledninger, bryllupper f.eks. som til dels ble holdt over 2 dager og som det ble bedt opptil 100 til 200 gjester til. Alfr. Bergs eget bryllup, da han ble viet til sin Aslaug, gikk over 2 dager. Ungdomstida var gjerne en lys tid, og ungdommen fant hverandre selv om det ikke var ungdoms- eller samfunnshus. Det var ikke det overflodens samfunn som i den senere tid, men «vi hadde mye moro». Det var alltid noen hjem hvor ungdommen var velkommen, og det var ikke alltid til de største husene. «Vi underholdt oss selv med gode historier, spøk og skjemt». Om sommeren hadde vi «Leikarsletta» ovenfor Djupvik, som alle veier førte til.

Det var nok pengerikelighet umiddelbart etter den første verdenskrig som var med og skapte de mange bureisningsbruk da krisen kom. Det var små bruk som kunne fø et par kyr og noen sauer over vinteren, men slike bruk hadde ingen utviklingsmuligheter. Hele Djupvik-området, fra Rot-sund til Engenes, var fellesbeite-område. Utmarka var svært mager og var

særlig på forsommeren dårlig havnegang for budskapene. Det var imidlertid et terreng hvor det vokste mye ville bær, særlig blåbær og tyttebær. Blåbæra ble brukt i egen husholdning, men tyttebæra ble solgt for en god del og var en liten ekstra inntektskilde, særlig for kvinner og barn. Det var ikke bartrær i området, bare litt lauskog som det ble hugt av og solgt som favneved.

Av landbruksredskaper husker Berg særlig trepløgen med skjær av jern, tindharv og fjærharv. Senere kom stubbebrytere, og i årene etter siste verdenskrig ble det anskaffet traktorer med utstyr for grøftegraving.

Det var rikt hjemmefiske på Lyngensfjorden, og drifta skapte ofte travelhet og mye slit, slik som tidligere fortalt i dette avsnitt. Djupvikingene var glade i levermølje av fisk, det var mølje av sei, torsk, uer og brosmes, men det var torskemølja om vinteren og seimølja om høsten som smakte best og var mest vitaminrik. Men dette med vitaminen kjente en vel ikke til før senere. Det kunne være opp til 40 båtseil på fjorden, nordlandsbåter som «treroringer», «halvfjerderoringer» og «fireroringer» med råseil som senere gikk over til sneseil, som regel storseil og fokk. Først ved 1930-årene begynte småmotorene å komme. På nordlansbåtene senket en gjerne den bakre del av kjølen noe for plassering av propellen litt dypere i sjøen. Mange av de små nordlansbåter «lever» den dag i dag. De første virkelige sjarkene på ca. 25 fot kom også i 1930-årene. Åtringer og fembøinger var det få av i Alfr. Bergs tid. Seil- og motorskøyter begynte en å anskaffe tidlig i dette århundre. Det var disse farkoster en deltok særlig med i de store sesongfiskeriene etter torsk, med garn, jukse og line, med opp til 4 dorryer og 10 manns besetning. Og seifiske med søkkenot om somrene. Fra Lofoten sendte fiskerne hjem såkalte «konekasser» fullstappet av fin skrei med tilbehør. Bergs første tur på seifiske var sommeren 1911 med skøyte uten motor.

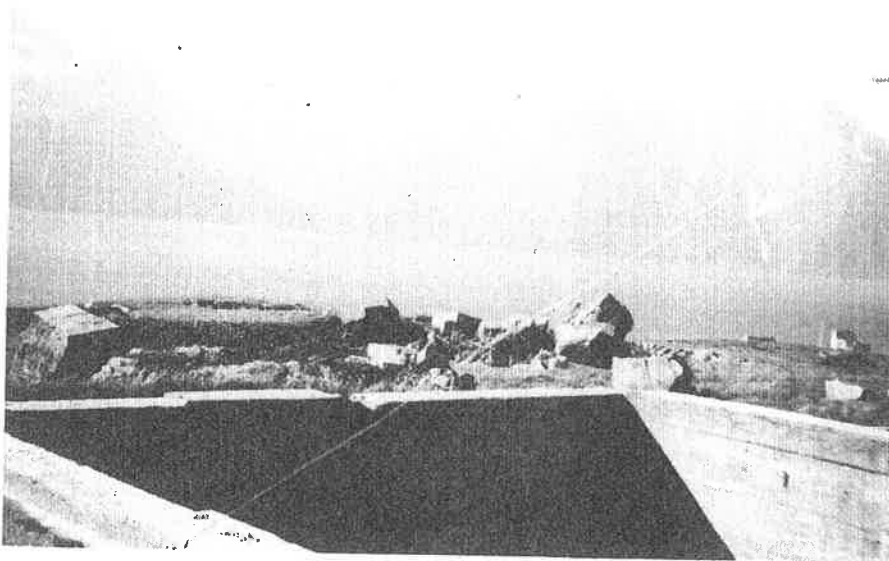
Takket være Lyngensfjordens fiskerikdom led ikke noen direkte nød da depresjonen kom fra siste del av 1920-årene. Det ble som oftest råd for mat, også fordi hjelpsomheta var så stor i grenda. Det var samhold og solidaritet. Selvom det kunne knipe for en sjøl, så var ingen i stand til å se på at en nabo ikke hadde brød, eller melk til barna. Det var likesom en uskreven forpliktelse til å gi noen liter, inntil kua kalvet. Folk viste åpenhet mot hverandre i grenda, og samfølelse. Kokfisk til naboene tok man ingen betaling for, inntil trolig etter siste verdenskrig.

Produktene av hjemmefisket ble tilvirket av fiskerne selv, som regel råskjært og tørket på hjell. Ferskfiskeleveranse til fiskekjøperne forekom ikke, og heller ikke lever eller traú Hjemmefisket foregikk på grunnene mellom Engenes og Spåkenes, men også ved landbakkene langs Lyngstalan-

Sameleir på Spåkenes. Lyngsalpene ruver godt sjølom Lyngenfjorden ligger mellom leiren og fjella.

det hvor det var yndede fiskeplasser, særlig etter uer. Ueren ble saltet i tønner og spist som spekefisk utover høsten og vinteren, eller som delikatesse solgt via handelsmannen i Djupvik til torghandlerne i Tromsø. Uergarna ble trukket bare en, toppen to ganger i uka. Til dels reiste fiskerne selv med sin fangst innover fjorden til Lyngseidet, Olderdalen eller Mandalen m.fl. steder for å selge uer som gikk unna for 40–50 øre stykket. Sildfiske med garn forekom sjelden i Djupvik-området. Derfor reiste folk herfra ofte til andre steder og fjorder for å drive sildfiske, både garn- og småsild med not til fabrikkene. De fiskeredskaper som ble brukt for 50–80 år siden var primitive sammenliknet med de senere års fiskebruk. Garn og nøter var lenge av hampetråd og måtte behandles varsomt. Mer enn 14 dagers bruk av torskegarn måtte ikke forekomme, da måtte garna tørkes og «blåsteines» d.v.s. impregneres med blå vitriol, en slags kopperholdig salt. Sildegarna og alt av nøter måtte tørkes og bakes. Senere kom bomullstråden på markedet, den var billigere og ikke så ømfintlig for råte. Nå ville en neppe få noe fangst med slikt garnbruk, tråden var for «klumpet» og synlig i sjøen. Juksa hadde bare *en* krok med tindsild og et stk. fiskeskinn på som agn, og så hadde en «jernstein til søkk». Det ble

Ruiner av den tyske «festningen» på Spåkenes.

(Foto: E. L.)

bare en fisk om gangen. Nå har atomjukse vært i bruk, med 10–15 angler og fisk i gangen. Likevel kunne en få lastede båter av fisk i hine dager.

Under depresjonen ble det også her utført dagsverksarbeid til kr. 1,50 og kr. 2,50 pr. dag. Mindre veger, som vegen til kirkegården i Djupvik ble bygd ved hjelp av slike midler. Ved arbeid på riksvegen ble det betalt 4–5 kroner dagen.

Okkupasjonsmakten ble snart klar over at Spåkenes hadde en strategisk beliggenhet ved innløpet til Lyngensfjorden. Alt høsten 1940 satte tyskerne i gang utbygging av et sterkt fort med tungt skyts, kanoner av kaliber 15 cm. og en del lettere skyts, alt forsvarlig beskyttet. Fortet lå på Storbakkodden hvor det fremdeles er svære ruiner av betongbunkers med opp til 3 meter tykke vegger og tak, oppdelt i en rekke rom. Det var et stort hell at det ikke ble en katastrofe og tragedie av det da det i slutten av juli 1945 inntraff veritable eksplosjoner. En bunker blåste opp og om lag 18 000 kg. drivstoff og høyeksplosivt sprengstoff gikk i luften, granater detonerte i en serie eksplosjoner som føltes som *en* eksplosjon. Bunkerstaket som var 2 m. tykt og 16 x 16 m. i areal ble kastet ut i sjøen. En svær kanon ble kastet flere tiere meter opp i luften og landet nede i bakken. 9 av tyskerne ble såret, merkelig nok ikke alvorlig, men sivile i området ble ikke truffet. Mirakuløst heller ikke 2 barn, som oppholdt seg i nærheten

like ved huset der de to bodde, ble truffet av det regn av betongstykker som slo ned rundt dem. De som hadde sine hus aller nærmest fortet, var jaget bort under hele krigen. Men det var likevel et hus hvor det bodde folk. Her slo et stykke betong gjennom taket og landet i senga hvor en mann nylig hadde ligget. Det het seg at det var henkastede brennende sigaretter som var skyld i affæren. Like overfor Djupvik lå en fangeleir foruten en infanterileir i til knytning til fortet. Dessuten var det en leir for den såkalte organisasjon Todt. Det var fangene fra denne fangeleiren som bygde det meste av fortet, under Todt-organisasjonen. Tyske desertører var der også, og noen av disse ble hengt i en galge som stod i leiren.

Stort sett var forholdet mellom sivile og tyskerne på fortet etter forholdene bra, men det måtte utvises stor forsiktighet overfor gestapo som var i Todt-leiren. Tyskerne i infanterileiren var ikke av den fredelige typen, og de var skyld i arrestasjoner av sivile, bl.a. læreren i bygda, for bagateller. N.S.-folk var vi ikke plaget av i grenda, men det var disse som «styrte» kommunen etter 1941.

Og så kom evakueringa høsten 1944 med alt som fulgte i dens spor. Alfr. Berg og hans familie kom til Brettesnes i Lofoten og hadde det etter forholdene bra, sjøl om det ofte var knapphet både på mat og klær. Men folk blir oppfinnsomme, kan tåle mye gjenvordigheter og er i stand til å mestre vanskelig situasjoner i krisetider. En familie med mange barn stakk til skogs under evakueringen. De holdt til i en berghule og var temmelig forkommen da tyskerne oppdaget dem i februar 1945. De ble sendt sørover og ble merkelig nok pent behandlet.

Det skulle være to ukentlige lokalbåtanløp i rute fra og til Tromsø under krigen, men det inntraff forstyrrelser og reiser var ikke risikofrie, så folk reiste minst mulig. Båter gikk ned utfor Lyngstuva ved torpederinger og utlagte miner. Først etter krigen ble det opprettet skikkelig bussrute til Tromsø med ferje over Lyngenfjorden.

Det var dårlig havn i Djupvik tidligere, og da båttrafikken var ryggraden i samferdselen, var havna skyld i mangel hard tørn for ekspeditøren og poståpneren når «dampen» skulle ekspederes. Det gikk mangel gang på livet løs både for folk og fe i ekspedisjonsbåten. Lokalen fraktet nemlig også levende dyr til slaktere i byen. De betalte ned i 80–90 øre kiloet for fin vare som ofte måtte fallbys fram.

Læstadianismen har hatt betydelig tilslutning blant eldre og om søndagene har det vært holdt «lesning» – forsamling – på omgang i hjemmene.

I de seinere år er det gått tilbake med gårdsdrifta hos de aller fleste. En rekke av de såkalte en-kyrs fjøsene har i flere år stått tomme. Mange

småbruk er helt nedlagt og våningshusene står øde etter at de gamle brukere er gått bort, til dels nyttes de som sommerboliger. Mye jord ligger brakk, men det er for det meste skinn jord.

Folket i Djupvik-grenda har vært flinke med samvirketiltak. Samfunns- hus var de blant de aller første steder å bygge med støtte av samfunn- smidler. Huset ble oppført i 1958. Det aller viktigste var vel at en fikk an- lagt havn for 5 år sia og bygd allmeningskai. Og så det at Djupvik Fi- skeindustrier, som produserer fersk fisk til gryteferdige varer, har egen kai. Samvirkeleg for området Djupvik-Nordmannvik ble etablert etter siste krig. På begge steder er det private butikker av eldre data. Vannverk har stedet fått, opprinnelig anlagt av tyskerne, men seinere bygd ut med flere km. lang hovedledning, et resultat av dugnad og samvirke. På samme måte skaffet en seg veglys for noen år tilbake. Grenda har hatt og har mange ukependlere som jobber i Tromsø eller mer nære områder.

I tida før siste krig måtte en til Lyngseidet for å få utført kirkelige handlinger og søke gudstjeneste. Det var mye hjemmedøping av barn da, med etterfølgende kirkelig stadfesting ved vår- og høsthelgene på Lyngseidet. Begravelser måtte også foregå på Lyngseidet inntil Djupvik kirkegård ble innviet i 1930. Disse vår- og høstlige kirkehelger var konfir- masjonshelg – festhelg – for hele prestegjeldet. Ferden til Lyngseidet fore- gikk med fest- og flaggsmykkede motorskøyter, og mange fant på slike folkerike stevner sin framtidige ektefelle.

På det kulturelle område ellers er å nevne at stedet hadde sin poet og kulturelle personlighet i *Johannes Hammervik*. Han skrev så mange vakre dikt til forskjellige anledninger, sjøllært som han var. Han var nærmest blind, men klarte seg gjennom livet ved egen hjelp, uten i vesentlig grad å være andre til byrde.

Hermed skulle livet og virksomheten på gård og grend være beskrevet av folk som sjøl har drevet jordbruk og fiske, slik at bildet av forholdene fra omkring 60–70 år tilbake i tida i store trekk har fått danne seg for vårt blikk. Beretningene fra de 4 menn er i vesentlig grad representative også for andre grender i Lyngen prestegjeld, da forholdene neppe skilte seg ut fra hverandre i noen særlig grad.

Kanskje var det dog i ett distrikt hvor livet særlig merkbart forløp på en annen måte og hvor skjebnen rammet menneskene særlig hardt. Det var i Birtavarre-området. En mann som er født, vokset opp og i yngre år har drevet et arbeid her, som førte med seg inngående kjennskap til innbyggernes levkår, forteller litt også fra eget virke. Det er *Rolf Bjørn*, født 1906, g.m. Mariane født Malvik, drev fra første halvdel av 1920-årene, sammen med sin bror Leif Bjørn, landhandel i Birtavarre. Han begynner